

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувачка випускової кафедри

_____ Олена Хомерікі

« ____ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО РІВНЯ БАКАЛАВР
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 052 «ПОЛІТОЛОГІЯ»

Тема: Інформаційна політика в умовах військово-політичних конфліктів

Текст роботи містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Виконавець: здобувач вищої освіти ПЛ – 413 Сотніков Олег Олегович

Керівник: доцент кафедри соціології та політології Чупрій Леонід Васильович

КИЇВ 2023

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота містить: 59 сторінок, 25 посилань на літературні джерела

Мета роботи: визначити зміст інформаційної політики в умовах військово – політичних конфліктів

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- розкрити зміст поняття "інформаційна політика"
- охарактеризувати типи інформаційної політики в умовах конфліктів;
- визначити методи формування інформаційної політики, в умовах розв'язання політичних конфліктів
- визначити роль та функції ЗМІ в інформаційній політиці.
- надати рекомендації щодо покращення інформаційної політики в умовах військово - політичних конфліктів

Об'єкт дослідження: інформаційна політика як суспільне явище.

Предмет дослідження: Роль та функції ЗМІ в контексті військово - політичних конфліктів

Методи дослідження: дедукція, індукція, аналіз, спостереження та порівняння.

Ключові слова: інформаційна політика, військово - політичні конфлікти, ЗМІ.

ABSTRACT

The thesis contains: 59 pages, 25 references to literary sources

The purpose of the work: is to determine the content of information policy in the conditions of military-political conflicts

To achieve the goal, the following tasks must be **solved:**

- reveal the meaning of the concept of "information policy"
- explain the types of information policy in conflict conditions;
- determine the ways and methods of information policy formation. in terms of resolving political conflicts
- reveal the tasks, role and functions of mass media
- identify proposals for improving information policy in the conditions of military-political conflicts

Research object: information policy as a social phenomenon.

Research subject: The role and functions of mass media in the context of military-political conflicts

Research methods: deduction, induction, analysis, observation and comparison.

Keywords: information policy, military-political conflicts, mass media.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО – ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ.....	8
1.1 Стан розробленості проблеми у науковій літературі.....	8
1.2 Поняття інформаційної політики.....	18
Висновки до першого розділу.....	23
РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО – ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ.....	24
2.1 Роль та функції ЗМІ в контексті військово - політичних конфліктів.....	24
2.2 Контроль інтернету країнами під час політичних криз та конфліктів.....	33
Висновки до другого розділу.....	37
РОЗДІЛ 3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО – ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ....	39
3.1 Аналіз соціологічних досліджень Українського інституту майбутнього та Центру з прав людини (ЗМІННА).....	39
3.2 Аналіз впливу інформаційної політики в умовах військового конфлікту на прикладі студентів вузу.....	44
3.3 Пропозиції.....	49
Висновки до третього розділу.....	53
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58

ВСТУП

Актуальність теми. З настанням ери інформаційних технологій людство стикається з багатьма проблемами. Однією з таких проблем стала загроза інформаційній безпеці країн, особливо їхніх громадян.

Ми знаємо, що багато країн розглядають інформаційну війну як потужний інструмент зовнішньої політики. Прикладом такої країни є Україна, яка за особливих обставин була змушена розпочати інформаційну війну з Росією. Інформаційні конфлікти вже стали основним внеском збройних конфліктів, як у їх підготовку, так і в управління ними.

Якщо слідувати тенденції, то історія розвитку інформаційної війни – це історія розвитку людства, історія боротьби цивілізації. Є багато прикладів вигравів і програвів у конкретних іграх. За допомогою кількох військових хитрощів і цілеспрямованої дезінформації ситуація кардинально змінилася.

Виходячи з цієї відмінності, можна сказати, що основною проблемою інформаційної війни є її нерегулярність і непередбачуваність. Саму структуру цього конфлікту важко визначити як інформаційну війну. На прикладі загальної моделі війни можна виділити основні елементи конфлікту: учасники конфлікту, суб'єкт і об'єкт конфлікту, умови, за яких відбувається конфлікт та суб'єктність. суперечлива свідомість. Інформаційна війна, навпаки, має на меті приховати та замінити структурні елементи конфлікту без створення учасників і ситуацій, яких не існує.

Мета інформаційної війни – послабити моральну і матеріальну силу противника і зміцнити свою. Вона не проливає кров і не вбиває, вона не вбиває жертв, вона руйнує державну машину, не знищуючи населення. Пам'ятаючи про це, ми повинні навчитися протистояти докорам сумління. Тому що в інформаційній війні психологічний вплив досягається кількома способами: військовими, економічними та політичними санкціями.

Таким чином, можна зробити висновок, що проблема повноцінного використання засобів інформаційної боротьби ще не вирішена. Ситуація зміниться з розвитком технологій та обміну інформацією.

Мета дослідження: Визначити зміст інформаційної політики в умовах військово – політичних конфліктів.

Для досягнення заданої мети визначені такі завдання:

- розкрити зміст поняття "інформаційна політика";
- охарактеризувати типи інформаційної політики в умовах конфліктів;
- визначити методи формування інформаційної політики, в умовах розв'язання політичних конфліктів;
- визначити роль та функції ЗМІ в інформаційній політиці;
- надати рекомендації щодо покращення інформаційної політики в умовах військово - політичних конфліктів;

Об'єкт дослідження – інформаційна політика як суспільне явище.

Предмет дослідження - Роль та функції ЗМІ в контексті військово - політичних конфліктів.

Інформаційна політика стала важливою сферою дослідження в умовах переходу від індустріального суспільства до інформаційного. Відтоді вона еволюціонувала від відносно неважливого статусу до набагато складнішого стратегічного значення, прокладаючи шлях для всіх наступних рішень, публічних дебатів і політичної діяльності.

Зростаюче усвідомлення важливості інформаційної стратегії викликало інтерес до подальших досліджень та аналізу її масштабів. Найпоширенішою аудиторією для аналізу інформаційної політики є студенти та аспіранти, науковці, політики, професіонали та представники громадськості, зацікавлені в розумінні впливу законів і нормативних актів, пов'язаних з інформацією.

Хоча інформаційна політика, як правило, є широкою та охоплює багато аспектів, її обсяг і вплив можуть відрізнятися від контексту до контексту. Наприклад, у контексті життєвого циклу інформації інформаційна політика відноситься до законів і політики, які регулюють етапи, через які проходить

інформація, від створення до збору, організації, розповсюдження і, нарешті, розповсюдження та знищення.

З іншого боку, інформаційна стратегія в контексті державного управління — це спосіб, у який чиновники, організації та інформаційні системи адаптуються до середовища, що швидко змінюється, і використовують інформацію для прийняття рішень. Ми бачимо, як ці два контексти вказують на різне використання терміну «інформаційна стратегія».

Інформаційна політика фактично є поєднанням кількох дисциплін, включаючи інформатику, економіку, право та державну політику. Таким чином, обсяг може відрізнитися при аналізі або використанні кожною з цих дисциплін. Обробка даних може бути більше пов'язана з технологічними досягненнями та їх впливом на інформаційну політику, тоді як закон зосереджується на таких питаннях, як захист даних і права інтелектуальної власності.

З розвитком техніки еволюціонували й засоби впливу на громадську думку. Сучасне інформаційне суспільство таке, яким воно є, тому що ми залежимо від інформації. Різноманітність, кількість, якість і доступність інформації – це палиця з двома кінцями, оскільки це одночасно благо і загроза не лише для окремої країни чи уряду, а й для людства.

Важко уявити, скільки конфліктів виникало і буде виникати не лише через непорозуміння, а й через те, як глобалізація зв'язала нас так, що військово-політичний конфлікт в одній країні впливає на всі інші.

Методи дослідження: дедукція, індукція, аналіз, спостереження та порівняння.

Структура роботи: Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, поділених на підрозділи, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 59 сторінок. Список використаних джерел містить 25 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО – ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

1.1 Стан розробленості проблеми у науковій літературі

Якщо слідувати тенденції, то історія розвитку інформаційної війни – це історія розвитку людства, історія боротьби цивілізації. Є багато прикладів вигравів і програшів у конкретних іграх. За допомогою кількох військових хитрощів і цілеспрямованої дезінформації ситуація кардинально змінилася [19, с. 663].

Подача інформації «на користь» конкретної особи чи групи є частиною інформаційної війни, інформаційних операцій. Наприклад, китайський генерал Сунь Цзи в трактаті «Мистецтво війни» першим узагальнив досвід впливу розвідки на противника. Боротьба - найвища честь мистецтва. Сунь Цзи конкретно прокоментував інтелект:

Інформаційна війна почала відігравати важливу роль у збройних конфліктах із появою широкомасштабних воєн у «епоху машин». Під час Першої світової війни друковані засоби масової інформації вперше були широко використані для впливу на ворога. Ці інструменти широко використовувалися, зокрема, в Англії. Розповсюдження пропагандистських листівок про дислокацію німецьких військ мало несподіваний ефект і в Лондоні було створено спеціальне агентство для розробки інформації з британськими інтерпретаціями перебігу війни [21, с. 128].

А наприкінці війни країни Антанти створили спеціальну адміністрацію морально-психологічного виснаження німецьких солдатів, що також вплинуло на результат війни. Крім того, багато професіоналів, таких як письменники, художники та журналісти, зробили великий внесок у цю будівлю.

Думка В. Дудака слушна, інформаційна війна на сьогодні стала одним із найнебезпечніших видів зброї, основними чинниками якої є: збір тактичної

розвідки; Захист джерел інформації та поширення пропаганди чи дезінформації з метою зниження якості інформації про противника та зменшення можливості противника отримати інформацію [19, с. 650].

Г. Г. Почепцов аналізує відмінності звичайної війни від інформаційної та виділяє їх на окремі блоки. Зокрема, інформаційна війна має гнучкий арсенал і високий ступінь непередбачуваності. В інформаційній війні території можна завойовувати лише крок за кроком. В інформаційній війні одна й та сама людина (або частина речі у вашій свідомості), ймовірно, буде захоплена кілька разів, і в гру вступає гладка логіка.

В інформаційній війні неможливо розділити конфліктуючі сторони за приналежністю до групи або певною соціальною роллю. В інформаційній війні вплив на супротивника непомітний і може бути нешкідливим. В інформаційній війні вплив є вибіркоким і по-різному впливає на різні групи населення. Найбільша небезпека інформаційної війни – це відсутність видимих руйнувань. Це не активує систему захисту компанії.

Виходячи з цієї відмінності, можна сказати, що основною проблемою інформаційної війни є її нерегулярність і непередбачуваність. Саму структуру цього конфлікту важко визначити як інформаційну війну. На прикладі загальної моделі війни можна виділити основні елементи конфлікту: учасники конфлікту, суб'єкт і об'єкт конфлікту, умови, за яких відбувається конфлікт та суб'єктність. суперечлива свідомість. Інформаційна війна, навпаки, має на меті приховати та замінити структурні елементи конфлікту без створення учасників і ситуацій, яких не існує.

Країни мають приблизно два шляхи вибору в ЗМІ, що розвиваються. По-перше, створення та розвиток державних ЗМІ та знищення незалежних ЗМІ та пропагандистських ЗМІ. Інший спосіб – забезпечити використання коштів для створення незалежних медіа з фактичною інформацією, але другий шлях неефективний в умовах інформаційної війни. Як каже Роберт Шок: «В інформаційних війнах шукач правди завжди програє, він обмежений правдою, а брехун може сказати що завгодно» [10, с. 210].

Як і в усіх битвах, вашій фракції потрібні союзники. Це союз проти ворога. Те саме стосується інформаційної війни. Забезпечення альянсу відкриває великі можливості для країн вирішувати питання санкцій проти супротивників дипломатичними каналами, зокрема через використання іноземних ЗМІ.

Найменш важливим серед заходів протидії є розвиток аналітичного мислення громадян країни. Забезпечувати розвиток аналітичного мислення потрібно ще в шкільні роки людини, щоб у майбутньому, коли вона підросте і зможе голосувати та вирішувати важливі питання, аналізувати стан країни. Думки ЗМІ чи деяких людей, але в особистому ключі. Наприклад, для тих, хто вже пройшов навчання, необхідне регулярне навчання без відриву від виробництва.

Мета інформаційної війни – послабити моральну і матеріальну силу противника і зміцнити свою. Вона не проливає кров і не вбиває, вона не вбиває жертв, вона руйнує державну машину, не знищуючи населення. Пам'ятаючи про це, ми повинні навчитися протистояти докорам сумління. Тому що в інформаційній війні психологічний вплив досягається кількома способами: військовими, економічними та політичними санкціями [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що проблема повноцінного використання засобів інформаційної боротьби ще не вирішена. Ситуація зміниться з розвитком технологій та обміну інформацією.

У зв'язку з цим доцільно спиратися на існуючі інституції та створювати нові, спрямовані на протидію пропаганді та іншим формам інформаційної війни. Нам потрібно відповідати сучасній інформаційній зброї іміджевої дипломатії, брендувати Україну у світі та впроваджувати ефективну стратегію, яка має реалізовуватися в міжнародному світі через різні канали та медіа.

Публічна дипломатія також є інструментом у боротьбі з гібридними загрозами, дезінформацією та підробкою. Формування позитивного іміджу України у світі вимагає тісної співпраці з усіма відповідними державними та неурядовими організаціями.

Водночас не менш ефективним способом боротьби з інформаційною війною є вдосконалення аналітичних навичок компанії, навчання техніці критичного аналізу

новин, захист від фальсифікації інформації та підвищення медіа грамотності. Для цього необхідно запровадити навчальні матеріали з інформаційної безпеки та інформаційної гігієни в навчальних закладах усіх рівнів.

Процес розуміння складних соціально-політичних явищ, таких як «війна» чи «збройний конфлікт», займає сотні років. Важливість цієї теми полягає не лише у зв'язку з теоретичними підходами та дискусіями, а й у зв'язку з практичними діями. За даними Міжнародного інституту стратегічних досліджень (The Guardian), 56 000 людей загинули в 63 збройних конфліктах у 2008 році та 180 000 у 42 конфліктах у 2014 році, що втричі перевищує кількість убитих, при цьому кількість конфліктів зменшується в 1,5 рази. Тому надання чіткої правової оцінки збройному конфлікту є невід'ємною та вирішальною частиною процесу визначення та застосування норм міжнародного гуманітарного права. Це підвищує важливість теми, подій на території нашої країни, пов'язаних із збройним конфліктом у Донецькій та Луганській областях, а також подій, що призвели до анексії Криму. Вищезазначені питання знайшли відображення у працях відомих вчених, науковців та юристів, таких як: М.О. Акімов, І. Н. Арцибасов, А. П. Ладиненко, Л. Оппенгейм, М. В. Остроухов, В. М. Репецький, А. І. Рижов, Є. І. Стрельцов Л, Стюард Г. Ігри та інші [22, с. 145].

Відомий нідерландський юрист Гуго де Грот у своїй відомій праці «Про право війни і миру» підкреслював, що війна — це боротьба сил, а не просто збройний конфлікт між державами.

Таким чином терміни «війна» і «збройний конфлікт» були введені в Гаазьку конвенцію 1907 р. У другій половині 20 століття термін «війна» був залишений у своєму початковому значенні. Замість терміну «війна» вживається термін «збройний конфлікт». Відповідно до визначення, запропонованого Міжнародним Червоним Хрестом, збройний конфлікт - це конфлікт між державами або тривалий збройний конфлікт між владою та організованими збройними групами.

Правові можливості врегулювання збройних конфліктів через багатосторонні інституційні механізми, зокрема ЄС, ОБСЄ та загальну міжнародну організацію

ООН, де базуються на положеннях двосторонніх і багатосторонніх міжнародних договорів, конвенцій, Статуту Об'єднаних Націй та Рада Європи.

Варто зазначити, що ст. Стаття 38 Статуту Міжнародного Суду ООН містить перелік джерел міжнародного права, які використовуються Судом для розгляду справ. Це міжнародні угоди (загальні та окремі), міжнародні звичаї, загальні принципи, визнані цивілізованими націями, юриспруденція та доктрина. Дві всесвітні конференції, що відбулися в Гаазі в 1899 і 1907 роках, кодифікували норми міжнародного права щодо ведення війни. Ці норми міжнародного гуманітарного права отримали назву «Гаазький суд». У 1949 році в Женеві було прийнято чотири конвенції про захист жертв війни. Норми цих угод і двох додаткових протоколів 1977 р., що додаються до них, іменуються в міжнародному гуманітарному праві «Женевським актом».

Оцінюючи події в нашій країні з міжнародної гуманітарної перспективи, може виникнути спокуса визначити всі конфлікти міжнародними. Проте до подібних заяв слід ставитися скептично, оскільки питання збройного конфлікту, на який поширюються різноманітні зобов'язання згідно з міжнародним гуманітарним правом, у даному випадку має велике значення [3, с. 169].

Однак якщо брати до уваги діяльність збройних угруповань «ДНР» та «ЛНР», то конфлікт у цьому випадку матиме внутрішній характер, а обов'язки сторін у цьому випадку будуть визначені спільною ст. 3 Женевської конвенції та додаткові положення Протоколу II 1977 р. та деякі положення Гаазької конвенції про охорону культурних цінностей 1954 р. та деякі положення, що обмежують або забороняють використання певних видів традиційної зброї.

Що стосується ситуації конфлікту між Російською Федерацією та Україною, то якщо Росія своїми силами обстрілює нашу територію і буде мати «загальний» чи «фактичний» контроль, то це неминуче кваліфікуватиметься як міжнародний збройний конфлікт про збройні формування проти України. Ці комунікації регулюються законами про міжнародні збройні конфлікти. У міжнародному договірному праві воно застосовується до чотирьох Женевських конвенцій 1949

року, Додаткового протоколу I та ряду інших міжнародних угод. Звичайно, норми міжнародного гуманітарного права застосовуються без обмежень.

Зважаючи на статус анексії Криму, її також слід вважати міжнародним збройним конфліктом за участю Росії та України. Однак можна стверджувати, що окупація (і, отже, збройний конфлікт) закінчилася анексією, оскільки придбання території шляхом анексії частини території іноземної держави регулюється обов'язковими нормами загального міжнародного права і жодних інших правових наслідків, крім відповідальності зловмисника. Відповідно до сучасного міжнародного права, анексія є однією з форм агресії [2, с. 58.].

Українська влада розцінює дії Росії як пряму агресію та закликає все міжнародне співтовариство визнати факт агресії.

Стаття 2 Статуту Організації Об'єднаних Націй визначає обов'язок держави уникати погроз або застосування сили проти територіальної цілісності та незалежності держави в міжнародних відносинах. ООН має вирішити, чи була загроза миру, його порушення та агресія. Агресія була визначена ще в 1974 році в резолюції Генеральної Асамблеї ООН і визначалася як: вторгнення, напад, окупація або анексія збройними силами однієї держави на територію іншої держави.

Застосування зброї або бомбардування збройними силами однієї держави території іншої держави. Блокування сил іншої країни в портах або на узбережжі країни. Напад збройних сил однієї країни на землю, море, повітря або флот іншої країни. Порушення договору про направлення збройних сил однієї держави на територію іншої держави або про направлення збройних сил після закінчення терміну дії договору. Вигнання державою або від її імені озброєних банд, груп і традиційних ополчень або найманців, які використовують збройну силу проти іншої держави. А відповідно до Закону України «Про оборону України» у разі збройного нападу або загрози нападу, загрози незалежності Української держави, її територіальній цілісності воєнний стан оголошується повністю або в частково розділених територією України.

Таким чином, виходячи зі стандартів міжнародного гуманітарного права, можна дійти абсолютно однозначного висновку, що дії Росії явно мають ознаки

збройної агресії та порушують основні норми та принципи міжнародного права. Загалом кажучи, така юрисдикція матиме дуже різні правові наслідки для обох сторін спору [17, с. 16].

Сьогодні тривають додаткові розробки в Україні її називають компромісною платформою для російсько-українського конфлікту. вирішити багато

Конфлікт займає одне з найважливіших місць серед видів соціальних і міжнародних відносин, які потребують детального вивчення. Перш за все, можна повністю зрозуміти правові конфлікти та правові зобов'язання на рівні соціальної організації.

Держава є найвищим рівнем соціальної організації, де проявляються всі фундаментальні характеристики компромісу та конфлікту. Це пояснюється тим, що, по-перше, динаміка конфліктів і компромісів відбувається в соціально різноманітному суспільстві і забезпечується функціонуванням державного устрою; по-друге, природа компромісу та конфлікту подвійна: широка (безперервне функціонування організованого державою суспільства) і вузька (спосіб порушити соціальні норми, вирішити правові спори та подолати розриви); По-третє, професійна культура державних суб'єктів визначає виникнення конфліктів і компромісів.

Усі сфери людської діяльності потребують інформаційного забезпечення. Відповідні рішення не можуть бути прийняті з політичних, економічних чи комерційних питань без знання обставин, за яких приймається рішення, тобто без підтримки адекватної інформації. Особливо це стосується науки, оскільки це означає високий ступінь точності та об'єктивності наукових результатів [9, с. 15].

Ви не можете проводити наукові дослідження, не знаючи тем і джерел інформації, які так чи інакше характеризують і підкреслюють вашу сферу. Тому дослідники повинні повністю розуміти різноманіття інформаційних систем, які підтримують їх дослідницьку діяльність загалом, і ресурси, які розкривають теми їх досліджень зокрема.

Пошук і відбір джерел інформації в науковому дослідницькому процесі має бути керованим, послідовним і систематичним. Тільки в цьому випадку дослідник

може розраховувати на можливість об'єктивної оцінки рівня науковості досліджуваного питання.

Дослідники повинні розглянути можливість розкриття наукової інформації. Ця особливість особливо помітна під час значного збільшення потоку інформації. У вигляді різноманітних книг і публікацій, журналів і статей у наукових літописах, презентаціях і конгресах, монографіях,

Дидактичні посібники, методичні матеріали, норми та закони, електронні документи тощо. У різних місцях, таких як бібліотеки, інформаційні центри, книжкові магазини, видавництва, реєстри видавництв, дослідницькі інститути тощо.

У науковій літературі проблема воєнних конфліктів детально висвітлена в працях Г. Бутуля, Р. Дарендорфа, К. Боулдінга. Аналіз причин та способів їх попередження розглянуто в роботах Дж. Робертсона, С. Гантінгтона тощо. Вагомий внесок у дослідження воєнних конфліктів здійснили українські вчені Г. Костенко, Г. Перепелиця, В. Горбулін, М. Цюрупа тощо. Питанню вивчення сучасних воєнних конфліктів та гібридних воєн присвятили роботи такі науковці, як-от: Ф. Хоффман, Дж. Мак-Куєн, В. Горбулін та В. Мандрагеля [15, с. 105].

Аналіз робіт вітчизняних і зарубіжних вчених доводить, що питання висвітлення проблеми воєнних конфліктів засобами масової інформації викликає зацікавлення в науковому середовищі. Дана проблема стала предметом досліджень Е. Гілбоа (ефект CNN), Й. Галтунга та В. Лінча, І. Блонделя тощо. Також вона розглядалась у працях зарубіжних учених А. Бріггса, П. Коблі та Д.

Яноу та українських дослідників, зокрема Г. Почепцова, Д. Орлову, Г. Синоруб, В. Різуна тощо. Крім того, важливими для аналізу були теорії інформаційного порядку денного М. Мак-Комбса та Д. Шоу та «журналістики миру/війни» Й. Галтунга.

Модель соціального конфлікту Ральфа Дарендорфа — це модель, яка передбачає, що всі суспільства змінюються, коли стикаються з конфліктами, які зазвичай сприймаються. Елементи та частини суспільства впливають на зміни.

Дарендорф описує суспільство як систему, в якій відносини між конфліктуючими соціальними групами або класами і взаємні відносини між конфліктуючими соціальними групами або класами постійно змінюються. Соціальна боротьба неминуча, навіть неминуча. Відсутність конфлікту в суспільстві вважається незвичайним.

Ральф Дюрендорф пише: «Можливо, батько всіх конфліктів є двигуном змін». Однак цей конфлікт не повинен бути війною чи громадянською війною. За словами Дарендорфа, конфлікти можуть бути дуже інтенсивними або насильницькими, але одним із важливих способів зменшити насильство є управління конфліктами. Регулювання конфліктів робить їх керованими і «своєю творчою силою сприяє поступовому розвитку соціальних структур».

Дарендорф виявив необхідність аналізу систем, оскільки вони постійно змінюються. Ці зміни відбуваються спонтанно і є постійними, якщо їх не сповільнити насильство. Зміни в суспільстві можуть приймати різні форми, включно з конфліктами.

Конфлікти виникають через опір домінуючому тиску або впливу. Основними причинами конфліктів є панування та підпорядкування, відносини влади та нерівність між різними соціальними групами в соціальній структурі. Оскільки нерівність існує в усіх суспільствах, взаємодія між різними соціальними групами сповнена конфліктів.

Дарендорф стверджує, що природа соціального конфлікту з часом змінилася. На думку дослідника, у кожній соціальній структурі відбувається боротьба за правильний розподіл влади, щоб конфлікти в суспільстві ніколи не зникали повністю. Тому взаємна взаємодія і протистояння є рушійною силою розвитку суспільних процесів.

Дарендорф вважає, що нерівність влади і панування є джерелом нерівності в соціальних структурах і постійною детермінантом класового конфлікту. Соціологи стверджують домінування як частину суспільства в багатьох випадках і контекстах.

Дарендорф виділяє кілька рівнів, на яких можуть виникати конфлікти.

- групові позови;

- конфлікт між соціальними групами;
- тижневий конфлікт

На думку соціологів, для успішного вирішення конфлікту потрібні три умови. Чому це важливо: кожна сторона має визнавати інтереси іншої.

Ступінь організованості конфліктуючих сторін: чим краще організовані конфліктуючі сторони, тим легше досягти згоди.

Прийняття правил гри: залучені сторони повинні прийняти встановлені правила та виконувати покладені на них зобов'язання.

Р. Дарендорф створює таксономію конфліктів із 15 типів конфліктів і будує конфліктну ієрархію з різними рівнями активності від мікрорівня до макрорівня.

Одним із факторів, що впливають на класовий конфлікт, найважливіший соціальний конфлікт, є характер панівної влади в даний історичний період. У світі цей конфлікт визначають як конфлікт між індустріальним суспільством і постіндустріальним суспільством.

Конфлікти в індустріальних суспільствах втрачають увагу та важливість. Коли в суспільстві змінюється влада та умови, виникають нові конфлікти. Дарендорф вважає нелогічним і недоцільним впливати на такі конфлікти, оскільки вони є результатом природного еволюційного шляху суспільного розвитку [11, с. 100].

Джон Рекс був одним із головних критиків моделі Дарендорфа. Рекс був критиком британської соціології середини двадцятого століття. Головним чином тому, що вони мало звертали уваги на класичну думку і навіть відкидали її, віддаючи перевагу однобічно теорії Маркса і дотримуючись модних теоретичних настанов.

Рекс критикує модель Дарендорфа, оскільки Дарендорф не повністю аналізує проблеми соціального порядку. Для Рекса за стабілізацією влади стоїть більш фундаментальний баланс сил.

З цього можна зробити висновок, що соціальне життя містить конфлікти та загрози, яких неможливо повністю уникнути. Виявляється, з появою високотехнологічної зброї, здатної до масового ураження, змінився спосіб ведення військових конфліктів: одна з головних сфер, на яких сторони конфлікту

намагаються досягти успіху та отримати перевагу для своїх цілей. поступово перетворюється на інформаційне середовище.

1.2 Поняття інформаційної політики

Інформаційна політика відноситься до організації процесів створення, розповсюдження та зберігання інформації в соціальних системах, які дуже чутливі до внутрішніх і зовнішніх інформаційних потоків. Тому ці процеси створення, розповсюдження та зберігання інформації організовані та контрольовані в усіх компаніях [4, с. 1-5].

Якщо ви хочете мати особистий погляд на світ, вам потрібен потужний перекладач, який може створювати ваші власні новини та події, ваші новини та події для інших. На жаль, сьогодні ми не маємо такої глобальної моделі, яка відображається не лише в новинах, а й у національних подіях. Ви повинні знати, куди йти.

Процес створення, обміну та зберігання інформації існує як на суспільному, так і на індивідуальному рівнях. Наприклад, син Микити Хрущова згадував, що його власний батько більшість газет читав ночами, але одного разу спробував доручити своїм помічникам здавати прочитане як рецензії. Але через кілька тижнів Хрущов вирішив перевірити те, що йому не сказали. Виявилось, що припущення Хрущова і його помічників суттєво розходилися: йому, на їхню думку, здавалися важливими незначні теми.

Соціальна система може підвищити статус певних позицій або повністю вилучити їх із цензурного публічного простору. Необхідні повідомлення копіюються, а непотрібні видаляються. У чистому вигляді так діють лише тоталітарні держави під контролем цензури. Але навіть демократії можуть створювати або руйнувати певні повідомлення, приділяючи їм більше чи менше уваги.

Що можуть і будуть контролювати держави? Наступні чутливі зони:

- державна таємниця,
- наукова, технічна та військова таємниця,
- мораль (особливо насильство та порнографія в публічному просторі),
- висловлюйтеся за і проти державного органу.

Є й інша сторона цієї проблеми. Усі держави (офіційно чи ні) хочуть контролювати якомога більше потоків інформації. І тут проти них грає як відсутність засобів контролю, так і демократичні права громадян, які не хочуть того тотального контролю. Чим менше людина знає про державу, тим безпечніше відчувається, принаймні психологічно.

Інформація відображає реальність. А використання інформації полегшує контроль реальності. Наприклад, люди навчилися точно розраховувати, коли частини реальності, з якими потрібно працювати, виходять за межі можливостей людського мозку, включаючи пам'ять.

Кожен хоче контролювати процес створення, розповсюдження та зберігання інформації. У різні історичні періоди до цих інформаційних процесів застосовувалися різні фільтри. Сьогодні Інтернет значно обмежив можливості держави контролювати інформаційний простір [9, с. 27].

Урядам слід створити відповідні організації (наприклад, Росія, Ізраїль і Китай мають такі організації), щоб фіксувати погляди націй у онлайн-коментарях. Іншими словами, це формує майже природний розвиток інформаційного простору для країн.

З іншого боку, хороша інформаційна політика може зіткнутися з позитивними проблемами в розвитку соціальних систем.

- об'єднати компанії та підтримати спільну глобальну модель.
- вести суспільство до нової моделі поведінки, пов'язаної з цілями модернізації сільського середовища.
- забезпечувати дотримання етичного кодексу компанії.

Інформаційна політика повинна реагувати на поширення ідей і враховувати їх позитивний чи негативний вплив на суспільство. Системи зберігання та розповсюдження інформації повинні враховувати ці фактори.

Основною метою інформаційної політики є управління реальними та потенційними загрозами та небезпеками з метою створення необхідних умов для задоволення інформаційних потреб людини та громадянина, а також реалізації національних інтересів.

Суб'єктами інформаційних відносин є: громадяни, юридичні особи, держави, міжнародні організації та особи без громадянства. Суб'єктами від імені держави виступають: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів, Національна рада з питань телебачення та радіомовлення та Державний комітет телебачення та радіомовлення України.

Об'єктами інформаційних відносин є: документована або публічно оголошувана інформація про події та явища в галузі політики, економіки, культури, охорони здоров'я, а також у соціальній, екологічній, міжнародній та інших сферах.

Створення інформаційного середовища, модернізація інформаційної інфраструктури, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, створення, підготовка та ефективне використання національної інформації та забезпечення вільного доступу до неї є основними завданнями інформаційної політики держави.

Свобода інформації та надання інформації загального значення для суспільства, сприяння міжнародній спільноті у виявленні інформації та доказів з України, недопущення прямої шкоди найважливішим інтересам людини, суспільства.

Основні положення та процедури державної інформаційної політики.

- надати громадянам доступ до інформації.
- створення національних інформаційних систем і мереж;
- матеріально-технічне, фінансове, організаційне зміцнення;
- правові та наукові основи діяльності даних;
- забезпечити ефективне використання інформації;

- сприяти постійному оновленню, збагаченню та збереженню національних інформаційних ресурсів;
- створити єдину систему захисту інформації;

Отже, інформаційна політика України та політика інформаційної безпеки країни повністю та частково взаємопов'язані, тому розберемо деталі інформаційної політики України [2, с. 132].

Пропозиція І. В. Арістової є виправданою, оскільки підкреслює необхідність перегляду політичних пріоритетів країни та розробки нового концептуального підходу в рамках регулювання ринку інформаційних технологій для реалізації національних інтересів в інформаційному секторі. Для вирішення цього завдання рекомендується врахувати наступне:

1. Створення умов для зростання інформаційної галузі: підтримка розвитку складних галузей, таких як виробництво різноманітних інформаційних продуктів та надання інформаційних послуг, залучення приватних інвестицій, створення збалансованого конкурентного середовища, розвиток інформаційної інфраструктури тощо. Ринок інформації та інформаційно-комунікаційних технологій в Україні [5, с. 176].

2. Розвивати бібліотечні мережі, покращувати загальні довідково-інформаційні служби та створювати соціально сприятливі умови для використання інформаційних технологій, інформації та даних (ІКТ) для покращення доступу населення до інформаційної інфраструктури та мережевих послуг.

3. Створити умови для розвитку основних навичок використання можливостей, які надає інформаційне суспільство, забезпечити використання мережевих технологій у бібліотеках, університетах і школах і підтримувати зростаючу комп'ютерну культуру населення. Можливості та інформація про Інтернет-ресурси, людську діяльність і всі сектори суспільства, які отримують вигоду від обміну.

4. Підтримувати наукові дослідження та суспільно важливі застосування ІКТ, підтримувати перспективні національні дослідження та розробки ІКТ, сприяти інноваційному використанню ІКТ у всіх сферах життя, покращувати доступ до

ризикового капіталу та покращувати реформу організаційної структури, створення наукових установ. Дослідницький центр світового рівня.

5. Розвиток інформаційних систем зв'язку та навчання інформаційних ресурсів для національного уряду, покращення доступу до національної інформації, покращення методів надання послуг, підтримка національних інформаційних центрів, розвиток електронної взаємодії між центральними, регіональними та регіональними офісами національних адміністративних влади. місцевий рівень. І на основі інформаційно-комунікаційної системи національної структури створити інтегровану та орієнтовану на користувача систему національних інформаційних послуг, мережу переваг. Важливе публічне джерело інформації для країни.

Висновки до першого розділу

Слід зазначити, що розуміння терміна «інформаційна політика» різними дослідниками дуже різне: одні вважають його сукупністю державної політики, спрямованої на отримання, використання, розповсюдження та зберігання інформації або статус кіберзагроз для захисту різного роду, інші — як комплекс стратегічних завдань держави, головна ціль є перехід до інформаційного суспільства. На мою думку, більшість із цих визначень охоплюють лише деякі сфери інформаційної діяльності уряду.

Крім того, серед дослідників існує розбіжність щодо переліку основних завдань інформаційної політики держави. Проте в умовах інформаційної революції більшість дослідників сходяться на тому, що побудова інформаційного суспільства та забезпечення інформаційної безпеки є стратегічно важливими напрямками інформаційної політики.

Зі сказаного випливає ще один важливий висновок: одна з характеристик інформаційної політики – узгодженість – виявляється дуже слабкою, якщо врахувати суттєві відмінності в розумінні її природи, цілей і завдань. Це суттєво знижує ефективність та дієвість дій цієї політики та потребує якнайшвидшої розробки та правового закріплення єдиних загальних засад інформаційної політики у вигляді інформаційної концепції чи кодексу України.

РОЗДІЛ 2.

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО – ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

2.1 Роль та функції ЗМІ в контексті військово – політичних конфліктів

Президент Петро Порошенко підписав указ про введення в дію рішення РНБО "Про доктрину інформаційної безпеки в Україні" та затвердив доктрину. Документ набирає чинності з дня його опублікування [10, с. 210].

Як зазначається в документі, необхідність прийняття доктрини інформаційної безпеки в Україні зумовлена появою актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері, а також необхідністю визначення інноваційних методів навчання систем безпеки та захисту.

Метою доктрини є пояснення принципів формування та реалізації державної інформаційної політики, особливо в частині боротьби з деструктивним впливом інформації з Росії в умовах гібридної війни, яку вона спровокувала.

Документ визначає національні інформаційні інтереси України, загрози їх реалізації, орієнтири та пріоритети інформаційної політики держави.

Для реалізації доктрини РНБО має координувати зусилля правоохоронних органів із забезпечення інформаційної безпеки в країні. В особливих умовах та агресивної інформаційної війни проти нашої держави не лише на її території, а й у світі. Реалізація доктрини можлива лише за умови належної координації дій усіх органів державної влади. РНБО також визначить основні напрями діяльності відповідно до положень документу.

Кабінет Міністрів України забезпечуватиме реалізацію державної інформаційної політики, фінансуватиме програми, пов'язані з кібербезпекою, спрямовуватиме та координуватиме роботу міністерств та інших органів виконавчої влади у цій сфері [5, с. 97].

На Міністерство інформаційної політики України покладено організацію та моніторинг загальнодоступних ЗМІ та джерел у національному сегменті мережі Інтернет для виявлення інформації, поширення якої в Україні заборонено. Інформаційна політика міністерства також здійснюватиме моніторинг загроз національним інтересам та інформаційній безпеці держави.

Крім того, Інформаційна політика Міністерства має допомогти Україні інформувати та представляти офіційну позицію України в іноземних ЗМІ.

Доктрина також покладає низку завдань на Міноборони, СБУ, державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації, служби розвідки та безпеки, національний інститут стратегічних досліджень.

Участь у захисті українського інформаційного простору від аудіовізуальної пропаганди та вражень держави-порушника; Міністерство культури України, Державний департамент України з питань кінематографії, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Держкомтелерадіо України залежно від підвідомчості.

Крім того, Міністерство має визначити актуальні пріоритети державної інформаційної політики та здійснювати моніторинг її реалізації, діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення суверенітету України у сфері інформаційної діяльності, урядового зв'язку, кризових комунікацій, особливо в антитерористичній сфері.

Термін «інформаційна політика» також тлумачиться як спосіб роботи з інформаційними потоками та ресурсами, доступними від різних інституційних одиниць (наприклад, держави, державних установ, приватних організацій та установ, які можуть мати власні ідеї та інтереси). при роботі з інформацією).

У цьому підході інформація виконує суто технічну функцію поряд з іншими бізнес-активами. Інформаційна політика фактично зводиться до кількісного контролю поширення інформаційних потоків та/або контролю поширення інформаційних потоків, щоб інформація дійшла до конкретної цільової групи та досягла бажаного ефекту [16, с. 108].

Порівнюючи наведені вище визначення інформаційної політики, можна зробити висновок, що дослідники по-різному дивляться на поняття «політика». У першому й останньому визначенні політика розглядається як політична: «сфера взаємовідносин між різними соціальними групами та індивідами з метою використання інститутів публічної влади для реалізації своїх суспільно важливих інтересів і потреб», а В. Пашкова виступає як політика - план, «лінія державної поведінки на певній території, ініційована чи прийнята урядом, політичною партією тощо». Деякі дослідники (О. Дем'янчук, О. Кілієвич, В. Тертичка) вважають, що термін «держава» можна використовувати лише в політичному контексті.

В. Карпенко вважає, що інформаційна політика держави охоплює внутрішні та зовнішні аспекти функціонування держави. Внутрішня політика спрямована на задоволення інформаційних потреб компанії найбільш повним можливим способом; зовнішній – створення позитивного іміджу країни у світі, інформування світової аудиторії про політичний, економічний, духовний, культурний та інвестиційний клімат України, експорт українського продукту на світовий інформаційний ринок тощо.

О. Соснін ототожнює поняття державної інформаційної політики з державною інформаційною політикою: розвиток інформаційного суспільства. У ньому стверджується, що інформатика є глобальним процесом, пов'язаним із радикальною зміною структури та характеру глобального економічного та соціального розвитку, переходом до виробництва, заснованого на знаннях, нових форм обміну інформацією та впливів у більшості галузей. природа світовий розвиток, соціально-економічні відносини, рівень і якість життя всіх членів суспільства.

Ми лише частково погоджуємося з таким поглядом на інформаційну політику, оскільки інформаційна політика охоплює набагато ширше коло тем; ефективніше розглядати політику обробки даних як частину інформаційної політики країни, яка також включає зміцнення інформаційної безпеки, захист державного інформаційного суверенітету, забезпечення незалежності ЗМІ, розвиток

інформаційної інфраструктури інформації, захист права на свободу вираження поглядів, права на інформацію і т.д.

Вище ми дійшли висновку, що інформаційна політика найкраще підходить для того, щоб розглядати її як керівництво щодо публічної інформації. Його зміст визначається у відповідних концепціях політики, планах і програмах формування інформації в країні. Ці довідкові документи дають інший погляд на проблеми, які має вирішувати держава в інформаційній сфері.

Зміст проектів національної інформаційної політики кожної країни залежить від умов політичного та соціально-економічного розвитку та від накопиченого досвіду реалізації окремої національної політики щодо створення, поширення та використання інформації та зовнішнього світу.

Досвід. Реалізація інформаційної політики в розвинених країнах.

У різних країнах є свої особливості та труднощі у формуванні та реалізації інформаційної політики. На них впливає рівень розвитку відповідної інфраструктури в кожній країні, слабе усвідомлення важливості та цінності інформації, слабка державна підтримка в цій сфері, відсутність відповідного законодавства та відтік спеціалістів у цій сфері [7, с. 208].

Усі цивілізовані країни розглядають розвиток інформаційного суспільства як основу свого соціально-економічного, політичного та культурного розвитку та проводять активну інформаційну політику. Для цього будуть затверджені необхідні коротко-, середньо- та довгострокові плани.

У більшості розвинутих країн державна інформаційна політика обмежується розвитком інформаційного суспільства, впровадженням нових технологій у державне управління та здійсненням активної політичної влади – забезпеченням доступу громадськості до публічної інформації, сприянням науковим дослідженням для нових технологій, розвитком електронної інформації. Плани інформаційного обслуговування Інтернету, міжнародне співробітництво в інформаційній сфері.

З цього можна зробити висновок, що державна інформаційна політика має бути спрямована на вирішення таких завдань:

- формування інформаційного сектору на національному рівні, розвиток інформаційної інфраструктури;
 - забезпечити інформаційну безпеку на трьох основних рівнях (індивідуальний, корпоративний, державний) та інформаційну безпеку (захист від несанкціонованого використання, фальсифікації інформації,
 - захист конфіденційної інформації та інформації, що становить державну таємницю);
 - створити сприятливі умови для інтеграції України у світове інформаційне суспільство;
 - освіта в інформаційній економіці: виробництво медіа, комунікація, обробка інформації, виробництво інформації та надання послуг;
 - формування інформаційного ринку та ліквідація його тіньового стану;
- Формувати соціальну свідомість людини для її майбутньої роботи в умовах інформаційного суспільства.

Президент Петро Порошенко підписав указ про введення в дію рішення РНБО "Про доктрину інформаційної безпеки в Україні" та затвердив доктрину. Документ набирає чинності з дня його опублікування [10, с. 260].

Як зазначається в документі, необхідність прийняття доктрини інформаційної безпеки в Україні зумовлена появою актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері, а також необхідністю визначення інноваційних методів навчання систем безпеки та захисту. Розвиток інформаційного простору в умовах глобалізації є вільний потік інформації.

Метою теорії є пояснення принципів формування та реалізації державної інформаційної політики, особливо в частині боротьби з деструктивним впливом інформації з Росії в умовах гібридної війни.

ЗМІ є активною і незалежною частиною суспільно-політичної системи, а в демократичних країнах відіграють роль четвертої влади. ЗМІ — це велика мережа організацій, що займаються збором, обробкою та розповсюдженням інформації. Вони впливають на регуляторну та регулятивну діяльність у всіх сферах

державного управління, сприяють досягненню цілей політики та просувають передові політичні та правові стандарти [20, с. 48].

ЗМІ прагнуть бути вільними від влади та політичних мандатів, але їхня незалежність не гарантує нейтралітету. У наданні публічної інформації все ще домінують інтереси певних соціальних сил. Політичний PR, особливо через ЗМІ, здійснюється як крок у політичному процесі. Пропаганда як засіб управління політичним процесом організовує засоби масової інформації та організовує їх діяльність відповідно до конкретних завдань чи політичних проблем.

За словами Почепкова, політичний піар включає переважно виборчу техніку. Почепцов вважає, що сьогодення політика все більше перетворюється на якусь «драму» суто посереднього характеру. У цьому контексті продуктивність визначається як «дія, яку особа чи група робить для іншої особи чи групи в присутності іншої особи чи групи». Розробка та використання техніки паблік рілейшнз у ЗМІ є процесом свідомих дій управлінських підрозділів при виконанні певних завдань.

Завданням відділу зв'язків з громадськістю є отримання максимальної кількості повідомлень для зв'язків з громадськістю у співпраці зі ЗМІ. Роль усіх паблік рілейшнз, включаючи політику, полягає у використанні ЗМІ для досягнення комунікаційних цілей. Ступінь політичного впливу ЗМІ залежить від аудиторії, яку вони охоплюють, і наявних ресурсів. Нині основними видами ЗМІ є друк, телебачення, радіо та Інтернет. Давайте подивимося на ті, які найбільш активно займаються політичною діяльністю, наприклад, друковані ЗМІ та телебачення.

Виборча кампанія неможлива без використання спеціальних методів і прийомів впливу на виборців через ЗМІ. Ці тактики або методи впливу включають дезінформацію, маніпуляції, поширення чуток і міфів.

Дезінформація – метод психологічного переконання опонентів або виборців шляхом свідомо оманливої інформації про факти. Дезінформація включає навмисне використання неправдивої інформації та неправдивих повідомлень. У цьому випадку це шахрайство. Важко відрізнити дезінформацію від шахрайства.

Основними інструментами дезінформації в стратегічних психологічних операціях зазвичай є - ЗМІ, радіо, телебачення, інтернет та джерела. Маніпуляція – це метод тонкого психологічного впливу шляхом художньої зміни напрямків поведінки, ідей, думок і думок виборців.

Є три етапи обробки. Перший крок полягає в тому, щоб зміцнити в свідомості людей ідеї, мотивації та цінності, які потрібні лідеру.

Другий рівень – це незначна часткова зміна у сприйнятті певних подій, процесів і фактів, що також впливає на емоційне та практичне ставлення виборців до певних явищ.

Третій крок – докорінно і кардинально змінити світогляд шляхом поширення сенсаційних, драматичних і дуже важливих меседжів для виборців.

У функціонуванні політичної системи громадська думка є постійним фактором контролю, який допомагає грати різні ефективні ролі. А саме рада – комітет, який визначає політичний статус конкретної громади; Поради щодо оптимальних політичних дій. Політики приймають рішення, регулюють поведінку індивідів, суспільств та інституцій і підтримують або виступають проти певних ідей, цінностей і норм [6, с. 5 - 7.]

Щоб виконати цю відповідальність, необхідно визначити вплив громадської думки на функціонування політичної системи. Загалом громадська думка формується під впливом усіх ЗМІ. Мета – інформувати громадськість про поточні події. Така інформація є важливим каталізатором у процесі формування думок. У цьому контексті важливо підкреслити роль фактичних знань. Показуючи суть проблеми чи проблеми, подаються яскраві та характерні факти, приклади та приклади, які наближають проблему до глядача (глядачів, читачів).

Слід зазначити, що більшість аудиторій є одночасно більш ніж одним медіа або медіа-джерелом, оскільки медіа-джерела формують громадську думку через свою аудиторію.

Держава, відповідно до конституції та чинного законодавства, повинна контролювати засоби масової інформації для усунення будь-яких шкідливих для громадян висловлювань інформації. ЗМІ не лише надають інформацію, передають

повідомлення, а й просувають певні ідеї, погляди, політичні плани, таким чином беручи участь у формуванні суспільства та підтримуючи силу інформації.

У демократичному суспільстві ЗМІ є частиною політичної системи разом із парламентом, виконавчою та незалежною судовою владою, яку навіть називають «четвертою владою», а не «четвертою владою», але в термінах «влада громадянського суспільства». Основні ролі ЗМІ в ліберально-демократичному суспільстві: контроль над владою, тиск на владу, комунікація та довіра між владою та суспільством.

Питання про те, чи є медіа структурою влади, можна розглядати з двох точок зору:

1) ЗМІ фактично є четвертим урядом, який може формувати громадську думку, хоча й без насильницьких засобів;

2) Помилково називати ЗМІ четвертою силою. Це метафора. У країні три філії. Він не може бути четвертим. Влада – це відповідальність. Коли влада більше не відповідає, вона перестає бути владою.

У сучасному демократичному суспільстві роль і вплив ЗМІ на суспільство величезні. Роль ЗМІ в інформуванні громадської думки дає змогу називати їх «четвертою владою» та символічно ототожнювати ЗМІ із законодавчою, виконавчою та судовою владою.

Громадська думка проти реалізації вимог влади за підтримки ЗМІ. Звідси термін «четверта причина». Прихильники цієї ідеї стверджують, що медіа є могутніми, оскільки вони можуть укласти мирні угоди для вирішення соціальних проблем, використовувати можливості держави та чинити тиск за допомогою партій. уряд для інших.

Тому створення та забезпечення демократичної бази ЗМІ стало одним із найважливіших завдань Української держави після проголошення Незалежності. Конституція України та інші нормативно-правові акти цим питанням надають великого значення. У статті 34 Конституції України зазначено: «Кожному гарантується право на свободу думки і її виявлення, на вільне вираження своїх поглядів і переконань» [23].

Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і передавати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір. Закон «Про друковані засоби масової інформації України» далі розвиває цей принцип «право кожного громадянина вільно і незалежно шукати, одержувати, записувати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію».

Політичний PR слід організувати як безперервний процес, оскільки він пов'язаний із формуванням соціально ефективного іміджу, про що свідчать приклади реалізації політичного PR, наприклад, діяльність у газеті «Вечірня Полтава».

Газета «Вечірня Полтава» зареєстрована як регіональне, всеукраїнське та міжнародне видання та значно збільшує свій тираж. У цьому сенсі публікації як цінний матеріал перед виборчою кампанією викликають інтерес учасників виборчого процесу.

Газета «Вечірня Полтава» займається питаннями виборчої кампанії відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» та дотримується принципу рівноправності кандидатів і політичних сил з можливістю проведення первинних виборів. - Передвиборна реклама згідно з положенням Державної виборчої комісії «Управління середньозваженою величиною 1 одиниці друкованої площі та ефірного часу для інформування населення про передвиборну агітацію у виборчому процесі загальних виборів» 2009- 2010 рік.

Ціна 1 одиниці друкованої поверхні визначається відповідно до вимог чинного Закону «Про вибори Президента України» з метою надання кандидатам у Президенти України рівних можливостей для проведення передвиборної агітації через засоби масової інформації. СКВ співпрацює з Національною радою з телерадіомовлення та Національною комісією з телебачення і радіо, щоб встановити середньозважену величину на одиницю друкованої площі та одиницю ефірного часу. Таким чином, Державна виборча комісія затвердила і встановила для федеральної виборчої кампанії 2009 року середньозважену величину 1 одиниці друкованої площі та 1 одиниці медіа-часу для федеральної виборчої кампанії 2009, 2010 років [12, с. 556].

Отже, інформаційна політика є невід'ємною частиною політичної комунікації та одним із найважливіших соціальних інститутів, спеціально створених для збору, обробки та поширення інформації. Політичний PR характеризується управлінням політичною масовою комунікацією через ЗМІ. ЗМІ, які впливають на уряди та формують громадську думку, є важливим інструментом суспільного устрою, і їх роль значною мірою залежить від умов функціонування політичної системи на тій чи іншій території.

2.2 Контроль інтернету країнами під час політичних криз та конфліктів

Засоби масової інформації включають «традиційні» засоби масової інформації, такі як телебачення, радіо, кіно, CD або DVD. Друковані засоби масової інформації та інші джерела інформації, включаючи Інтернет та інші віртуальні служби, такі як Всесвітня павутина [11, с. 127].

ЗМІ стали важливими і дуже важливими в нашому суспільстві. Зараз неможливо уявити життя без телебачення, електронної пошти, відеоплатформ, інтернет-порталів новин чи блогів. Зростає його традиційна роль своєрідного вікна у світ. ЗМІ набули нових функцій і виступають як форум для сприяння соціальній взаємодії та комунікації. За допомогою медіа, де всі активи можна купувати та продавати, Медіа забезпечує доступ до всієї інформації та дозволяє публікувати власний мультимедійний вміст.

Як і три традиційні гілки демократичної влади (законодавча, виконавча та судова), пов'язані з державою, традиційні ЗМІ, відомі як «четверта гілка», здавна допомагали представникам громадськості знаходити відповіді на їхні сумніви. Але в 2003 році на Всесвітньому соціальному форумі в Порту-Алегрі, Бразилія, журналіст і професор університету Ігнасіо Рамоне зазначив, що медіа стали гігантськими ЗМІ, які належать невеликим транснаціональним корпораціям.

Бути гнобленими і захищати не їх, а тих, кого гноблять. Дехто бачить Інтернет як п'яту опору, оскільки він конкурує зі звичайними ЗМІ у вирішенні проблем, як

посередник і сторож нових можливостей. Організації, які його створюють, є соціальною діяльністю.

Зростаюча сила ЗМІ, особливо Інтернету, підвищує обізнаність і залученість, покращує доступ до інформації, але ризикує погіршитися. ЗМІ пропагують співчуття та правозахисну діяльність у всьому світі, але водночас створюють ризик поширення ненависті, стереотипів та дезінформації. Діти та молодь особливо вразливі до онлайн-загроз.

Уряди завжди намагалися певною мірою контролювати доступ до засобів масової інформації та/або засобів масової інформації, щоб впливати, підтримувати чи протидіяти певним діям громадськості. Проте контрольовані засоби масової інформації надають людям соціальну обізнаність, знання про світові події, надійний аналіз, інформацію про економічні умови, політичні події та соціальні факти [20, с. 53].

Стеження за державними ЗМІ може бути дуже цілеспрямованим, наприклад, аналізувати Інтернет-трафік або телефонні дзвінки в ім'я національної безпеки. В інших випадках влада намагається взагалі заблокувати доступ до певної інформації. Відключення мобільних телефонних мереж в Ірані в середині 2009 року та в Єгипті наприкінці 2010 року, знищення радіо та супутникового телебачення та видворення журналістів із зон конфлікту підтверджують це. Наприклад, у 2009 році журналістам було наказано залишити провінцію Сінцзян на північному заході Китаю, щоб уникнути висвітлення в ЗМІ соціального насильства в країні.

Урядовий контроль над ЗМІ є проблемою в Європі. У 2011 році Угорщина прийняла закон про медіа, який дозволяє державним органам контролювати та карати всі медіа, включаючи постачальників приватного контенту, а також блокувати або блокувати медіа на основі нечітко визначених вказівок.

У деяких інших європейських країнах наклеп все ще вважається злочином. Журналісти можуть бути ув'язнені, якщо вони публікують або подають факти чи думки, які можуть завдати шкоди іншим.

Свобода вираження поглядів може суперечити іншим правам людини. До групи прав людини входить право на недоторканність приватного життя,

включаючи право на невтручання в особисте і сімейне життя, право на проживання і особисте листування, на честь і повагу.

Наприклад, ЗМІ часто звинувачують у порушенні приватного життя знаменитостей, публікуючи особисті фотографії та інформацію про їх особисте життя без їхньої згоди.

Існує також ризик конфлікту між свободою вираження поглядів і недискримінацією, якщо реалізація права на підбурювання до агресії супроводжується проявом словесної ворожнечі. Словесна ворожнеча може мати серйозні та навіть більш руйнівні наслідки, якщо її оприлюднити ЗМІ. Існує міжнародний консенсус щодо того, що словесні напади мають бути заборонені законом і що такі заборони переважають над гарантіями свободи слова.

Десять принципів управління Інтернетом, оголошених Комітетом Міністрів Ради Європи 21 вересня 2011 року:

1. Захист усіх основних прав і свобод і визнання їх універсальності, неподільності, взаємозалежності та взаємозв'язку.
2. Забезпечення повної участі урядів, представників приватного сектору, громадянського суспільства, технічних груп і користувачів.
3. Визнання зобов'язань держав за питаннями міжнародної публічної політики, пов'язаними з Інтернетом.
4. Розширити права та можливості користувачів Інтернету щодо реалізації основних прав і свобод та забезпечити участь в діяльності з управління Інтернетом.
5. Визнається універсальність Інтернету, глобальний характер Інтернету та можливість загального доступу.
6. Цілісність Інтернету, забезпечення його безпеки, стабільності, надійності та сталості.
7. Зберігайте децентралізований характер повсякденної відповідальності за управління Інтернетом.
8. Підтримувати відкриті стандарти та сумісність Інтернету та його цілісність.
9. Забезпечте максимально можливий доступ до Інтернет-контенту, програм і послуг.

10. Зберігайте культурне та мовне розмаїття в Інтернеті.

Україна є яскравим прикладом того, як інтернет і цифрові технології дозволяють ЗСУ боротися з ворогом, а населенню — допомагати їм у цьому. "Дія" стала очима та вухами армії, а "ІТ-армія" атакує російські сайти й сервіси.

Наразі війна в Україні виділила три основні цифрові тренди.

По-перше, технологічні інновації в Україні допомогли компенсувати традиційну військову перевагу Росії більш активним цивільним залученням.

По-друге, межа між цивільними та військовими стерлась. Тому що цивільні особи приєдналися до битви унікальним способом за допомогою цифрових технологій. На жаль, міжнародне гуманітарне право не встигає за цим, що викликає занепокоєння щодо застосування правил і звичаїв війни в цифрових конфліктах.

По-третє, конфлікт дав величезну кількість потенційно корисних даних для притягнення військових злочинців до відповідальності. Однак поширення відкритих досліджень також несе в собі ризик аналітичної упередженості та методологічної непослідовності.

Уряди та громадянське суспільство, які беруть участь у введенні воєнного стану, мають усвідомлювати ці нові виклики. Цифрові технології займають центральне місце у військових операціях. Чим швидше буде створена нова політична та правова база, тим швидше міжнародні інституції зможуть ефективно захищати цивільних осіб і переслідувати злочинців у майбутніх конфліктах [2, с. 22.].

Роль цифрових технологій у війні в Україні не обмежується безпілотниками та масовими застосуваннями. Розвідка є основою міжнародної підтримки України та Росії. Інтернет-журналістика, звичайно, не нове явище. Багато експертів назвали конфлікт Ізраїлю та Гази 2012 року першою у світі «війною в Твіттері», оскільки «Ісламська держава» та інші терористичні групи використовували соціальні мережі для пропагандистських цілей, збираючи прихильників і впливаючи на світову громадську думку. Але ступінь, до якої Росія та Україна віддають пріоритет глобальній інформаційній війні, незвичайна. На початку атаки українці показали

свій опір мемами, відео та фото. Обізнаність Заходу про український опір була необхідна для збереження зброї та іншої підтримки.

Таким чином, вторгнення в Україну демонструє унікальний вплив нових технологій на полі бою та зростаючу роль цивільного населення у використанні інформаційно-комунікаційних технологій. Як наслідок, це піднімає складні питання про межі міжнародного гуманітарного права та безпеки покладатися на інформацію з відкритих джерел для забезпечення чесних і справедливих судових процесів без узгоджених процедур.

Політики повинні подвоїти свої зусилля, щоб подолати ці нові виклики. Відправною точкою може бути спроба вивчити вплив цифрових технологій на право та ведення війни, і зокрема те, як поточні конфлікти змінюють глобальні погляди на застосування міжнародного гуманітарного права.

Демократія також може дати глобальним технологічним компаніям більш офіційні вказівки щодо геополітичних зобов'язань у воєнний час і чіткі очікування щодо їхньої поведінки. Зрештою, міжнародні інституції та демократії повинні покладатися на протокол цифрових досліджень з відкритим вихідним кодом Берклі, щоб гарантувати, що уроки війни в Україні стануть основою майбутньої політики та судового переслідування.

Висновки до другого розділу

ЗМІ є невід'ємною частиною політичної комунікації та одним із найважливіших соціальних інститутів, спеціально створених для збору, обробки та поширення інформації. Політичний PR характеризується управлінням політичною масовою комунікацією через ЗМІ. ЗМІ, які впливають на уряди та формують громадську думку, є важливим інструментом суспільного устрою, і їх роль значною мірою залежить від умов функціонування політичної системи на тій чи іншій території.

За словами Почепкова, як керівника політичної комунікації з громадськістю, політичні відносини з громадськістю стосуються переважно виборчих технологій. Виборча кампанія ґрунтується на застосуванні певних методів і способів впливу на виборців через ЗМІ. Ці прийоми або методи впливу включають дезінформацію, маніпуляції, поширення чуток і міфів.

Використовуються такі методи PR: психологічний розворот, вирваний з контексту, емоційна зміна, образи, мозковий штурм, прінтінг, нейролінгвістичне програмування, spi-master. Техніки політичного PR дуже швидко старіють, тому їх розвиток характеризується новим розвитком і новим способом впливу на громадську думку.

У функціонуванні політичної системи громадська думка є керівним фактором поточної діяльності, за допомогою якої здійснюються впливові функції. Маючи потужну здатність впливати на ваше сумління та поведінку, ЗМІ відіграють важливу роль у формуванні та поширенні громадської думки, що дає вам достатньо підстав вважати їх «четвертою владою». Четвертий статус — це термін, який описує як самі ЗМІ, так і їхній вплив на суспільство через різні канали комунікації.

Політична кампанія регулюється відповідно до Закону України «Про вибори Президента України». Редактор газети «Вечірня Полтава» вирішує питання передвиборної кампанії відповідно до законодавчо задекларованого принципу рівноправності кандидатів і політичних сил щодо можливості проведення виборчої кампанії. Цим рішенням Національна виборча комісія затвердила «Принцип середньозваженої вартості одиниць друкованої площі та одиниць мовлення для засобів масової інформації для проведення виборчої агітації у виборчому процесі для пересічних виборців у 2009-2010 роках». Видання запропонувало всім заявникам однакові умови доступу до газети «Вечірня Полтава», що не порушує законодавства України.

Політики повинні подвоїти свої зусилля, щоб подолати ці нові виклики. Відправною точкою може бути спроба вивчити вплив цифрових технологій на право та ведення війни, і зокрема те, як поточні конфлікти змінюють глобальні погляди на застосування міжнародного гуманітарного права.

Демократія також може дати глобальним технологічним компаніям більш офіційні вказівки щодо геополітичних зобов'язань у воєнний час і чіткі очікування щодо їхньої поведінки. Зрештою, міжнародні інституції та демократії повинні покладатися на протокол цифрових досліджень з відкритим вихідним кодом Берклі, щоб гарантувати, що уроки війни в Україні стануть основою майбутньої політики та судового переслідування.

РОЗДІЛ 3

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО – ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

3.1 Аналіз соціологічних досліджень Українського інституту майбутнього та Центру з прав людини (ЗМІННА)

25 січня 2022 року Інститут майбутнього України та соціологічна компанія «New Image Marketing Group» провели соціологічне дослідження «Чи готові українці до великої війни?». Метою опитування була оцінка українцями новин і подій початку 2022 року [24].

Розслідування проводилось на території України (за винятком тимчасово непідконтрольних міст Донецької та Луганської областей, окупованих АР Крим) (державний проект). Опитано 1200 респондентів, 01.01.2022-23.01.2022

Опитування проводилось онлайн за допомогою інтерактивної структурованої анкети, посилання на яку було надіслано потенційним респондентам у базі даних. Вибірка була багатоетапною та комбінованою — пропорційне розшарування за регіонами, квотний відбір на етапі відбору респондентів. Вибірка репрезентативна для дорослої сукупності користувачів Інтернету в Україні віком від 18 років. При ймовірності 0,95 статистична похибка знаходиться в межах 2,89%.

Згідно з результатом опитування, 66% опитуваних є постійними користувачами ЗМІ (Рис1). З початку вторгнення Російської федерації на територію української республіки цей відсоток збільшується в геометричній прогресії.

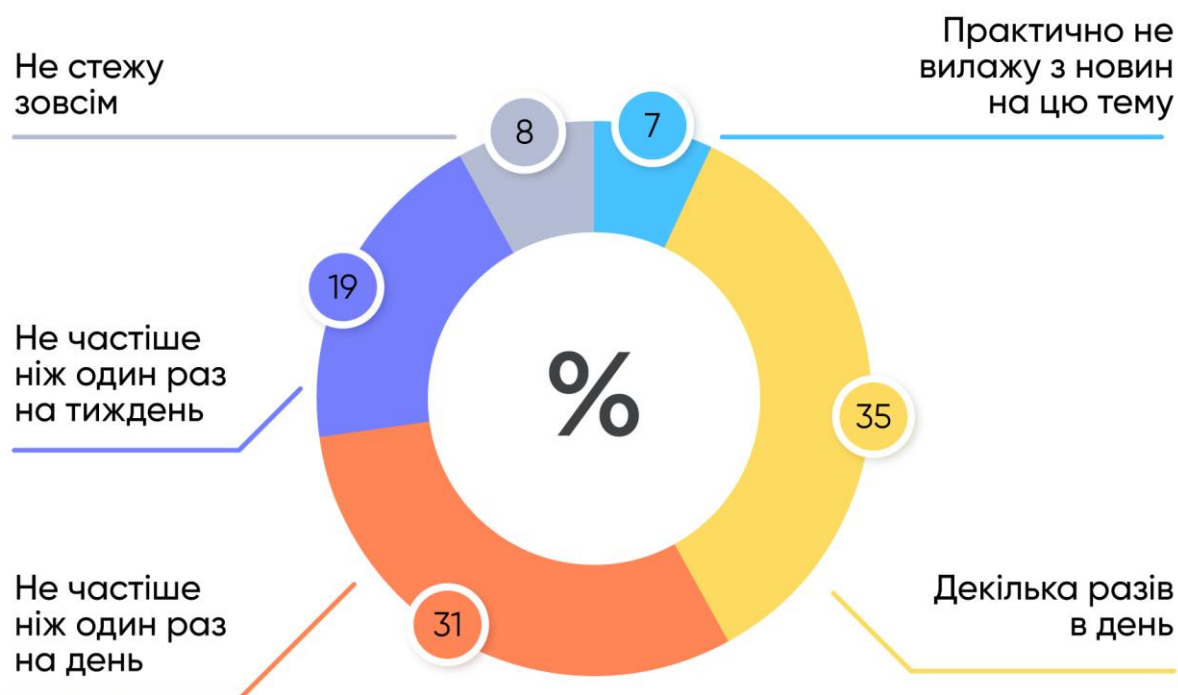
Рисунок 1

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
МАЙБУТНЬОГО

UKRAINIAN
INSTITUTE
FOR THE FUTURE

Наскільки регулярно Ви стежите за новинами на тему конфлікту України та Росії?

На початок опитування, російська федерація не один раз погрожувала країнам НАТО та Українській республіці, військами на границі. Західні аналітики були впевнені у вторгненні сил РФ на територію України, при цьому Українська влада стверджувала, що вторгнення РФ не буде. Люди читають чи дивляться новини для

того, щоби знати, що насправді відбувається. Особливо під час війни. Бо на основі цих знань люди приймають рішення, часом це питання життя та смерті. І ці рішення люди змушені приймати в умовах підвищеної емоційної напруги.

Знаючи це можна побачити вплив інформаційної політики України на своїх громадян до повномасштабного вторгнення (рис.2).

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
МАЙБУТНЬОГО

UKRAINIAN
INSTITUTE
FOR THE FUTURE

Як Ви ставитеся до новини про те, що Російська Федерація нарощує сили на кордонах з Україною?

Рисунок 2

Оскільки попередні стягування сил РФ до кордонів України були лише погрозами, та не несли явну небезпеку, одночасно з закликами лідерів інших країн погинути територію України, більшість громадян України були впевнені, що дії РФ

лише залякування, а дії західних партнерів лише безглуздою панікою. Цю думку також підтримувала влада України.

На рівень достовірності новин негативно впливає використання послуг коментаторів, які готові відповісти на будь-які питання, незалежно від глибини знань. Об'єктивні сумніви у правдивості виникають, коли російські діячі, відсторонені від політичних процесів, розповідають про кремлівські секрети чи українські військові експерти впевнено викривають плани Путіна. У той самий час самі виступаючі можуть бути змістовними у відповідях питання, безпосередньо пов'язані зі своїми сферою діяльності. Тому різні новини, які стосуються одного й того ж коментатора, можна вважати як достовірними, так і сумнівними.

У стрічках новин найпопулярніших інтернет-ЗМІ України зменшилася кількість матеріалів, що повністю відповідають професійним стандартам. Істотним чинником цього регресу було ігнорування маркування замовлених матеріалів. У переважній більшості випадків його або зовсім немає, або він недоречний. Також картину помітно псує помилка, якої не вдалося уникнути жодному з досліджених сайтів, — порушення презумпції невинності. У зв'язку з тим, що редакції не приділяють належної уваги обробці інформації правоохоронних та слідчих органів, а просто цитують їх прес-релізи, заголовки та тексти публікацій з'являються із твердженнями, які стверджують провину затриманого раніше ніж суд.

Водночас можна говорити про зростання сумнівних з точки зору достовірності новин. Частково це пов'язано зі складністю отримання інформації з окупованих територій, РФ та Білорусі. Тому редакції часто використовують ненадійні джерела – неперевірені сторінки в соціальних мережах і російських ЗМІ, скомпрометовані факти поширення пропаганди. У деяких випадках поширення новин про рішення та заяви диктаторів чи підконтрольних їм осіб або події на недоступних для українських журналістів територіях виправдовується суспільною важливістю для України. У цьому випадку необхідно посилатися на декілька джерел, а також додавати коментарі до матеріалів залежно від змісту для збалансованості чи спростування.

Ще один приклад — дослідження, проведене Центром з прав людини (ЗМІННА), Фондом демонативної ініціативи, що підтримується Фундацією « From House » в Україні [25]. Ріст збройного повстання Росії проти України підвищив кількість самоцензування серед журналістів.

У результаті дослідження 78% заявили, що самоцензура серед журналістів посилилася з початком тотальної війни. І здебільшого, коли журналісти вдавалися до самоцензури, вони робили це через страх помилитися або не мати можливості перевірити своє джерело, якщо його запитають.

Згідно з результатами дослідження, 45% респондентів серед факторів, що змушують журналістів назвати власні переконання, 44% – страх безробіття, 38% – врахування громадської думки, 37% – тиск з боку власників ЗМІ, 35% – тиск з боку влади. самоцензор.

Результати дослідження показують, що у 2019 році ситуація була дещо іншою – більше журналістів схилилися до самоцензури через страх втратити роботу – 74% та тиск з боку власника ЗМІ – 55%.

Як зазначив експерт Центру громадянських свобод Володимир Яворський, якщо раніше основною проблемою для журналістів був медіавласник, то сьогодні на перший план виходить низка інших проблем, зокрема самоцензура та медіацензура влади.

З цих двох досліджень можна припустити, що контроль інформації тільки збільшується, тому що в умовах війни, інформація може вплинути на внутрішній стан країни. Значно збільшилася кількість журналістів, які заявляють, що відчують самоцензуру, пишуть не той матеріал, який могли б написати, поширюють суспільно важливу інформацію, і це роблять під тиском або тому, що це не популярно, або тому, що говорять про те, що йде війна. Або це важливо для блага країни, це може призвести до погіршення ситуації зі свободою слова.

Коли цей аргумент, що це на благо країни, вступає в дію, особливо під час війни, багато журналістів схильні вважати, що на благо країни вони можуть обмежитися поширенням певної інформації під час війни. І в принципі, якщо так буде

продовжуватися, ці обмеження будуть продовжуватися, війна буде продовжуватися, тому я боюся, що ще більше журналістів буде до цього схилитися і це вплине на серйозне погіршення ситуації зі свободою слова. Насправді одна з найнебезпечніших тенденцій полягає в тому, що ті, хто хоче обмежити свободу слова, будуть використовувати таку мотивацію для журналістів, що це потрібно країні, а у нас війна і такі погляди не популярні в суспільстві. Тож це три мотиви, які будуть стимулювати тих, хто сьогодні хоче запровадити цензуру.

3.2 Аналіз впливу інформаційної політики в умовах військового конфлікту на прикладі студентів вузу

Застосування анкетного опитування в ході проведення дослідження є доцільними. Запитання, зазначені в анкеті, надали змогу отримати необхідні данні. Запитання були закритого типу – дихотомічні ("так" або "ні"). Питання, в яких респондент мав змогу обрати один або декілька варіантів відповіді, котрі надавали вибір одного варіанту із декількох запропонованих.

Анкета була побудована наступним чином:

1. Число питань не перевищувало 19.
2. Запитання були побудовані під кутом зору психології опитуваних.
3. Поставлені запитання відповідали меті, поставленої в ході проведення дослідження: "Вплив інформаційної політики на в умовах військового конфлікту".
4. Запитання побудовані за принципом: «від простого до складного», це надає змогу зібрати більш детальнішу інформацію.

Треба зазначити, що застосування методу опитування полягало в наступному:

- відносна доступність.
- отримання інформації про внутрішній стан, думки, самопочуття, оцінки та мотиви діяльності по відношенню до інформаційної політики різних країн;
- фактичній його унікальності (можливості отримання потрібної інформації).

- оперативності.

Анкетне опитування дало змогу узагальнити існуючі думки респондентів та дійти обґрунтованого висновку дослідженої проблеми.

Опитування проходило в онлайн форматі, серед студентів українських, словацьких, чеських та польських вузів. Всього було опитувано 600 респондентів.

Анкета

Для оцінки впливу інформаційної політики в умовах військового конфлікту.

Доброго дня, шановний респонденте! Ваша думка та активна позиція для нас дуже важливі. Просимо Вас взяти участь в нашому опитуванні. Щиро дякуємо за кожную обґрунтовану відповідь та Ваш відведений дорогоцінний час!

1. На якому курсі ви навчаєтесь?

- 1) 1-4 курси бакалавру
- 2) 5-6 курси магістратури

2. Стать.

- 1) Чоловіча
- 2) Жіноча

3. Освіта

- 1) Базова середня освіта
- 2) Академічна профільна середня освіта.
- 3) Професійна профільна середня освіта.

4. До якої з наступних груп населення Ви могли б себе віднести, швидше за все?

- 1) Ми маємо достатньо грошей для придбання продуктів.

- 2) Ми маємо достатньо грошей для придбання продуктів, але купувати одяг складно.
- 3) У нас достатньо грошей для придбання продуктів та одягу, але купувати товари тривалого користування (телевізор, холодильник) для нас складно.
- 4) У нас достатньо грошей для придбання товарів тривалого користування (телевізор, холодильник), але купувати справді дорогі речі для нас складно.
- 5) Ми можемо дозволити собі купувати справді дорогі речі.
- 6) Не хочу відповідати.

5. В якій країні ви зараз навчаєтесь?

- 1) Україна.
- 2) Польща.
- 3) Словаччина.
- 4) Чехія.

6. Чи плануєте повертатися після закінчення війни?

- 1) Так.
- 2) Ні.
- 3) Складно відповісти.

7. Як часто ви слідкуєте за новинами?

- 1) Постійно.
- 2) Іноді.
- 3) Ніколи.

8. Які категорії новин вас цікавлять? (Виберіть один або декілька варіантів відповіді)

- 1) Політика.
- 2) Війна.
- 3) Економіка.
- 4) Спорт.
- 5) Туризм.
- 6) Наука.

- 7) Ігри.
- 8) Кіно та музика.

9. Якими джерелами інформації ви користуєтесь? (Виберіть один або декілька варіантів відповіді)

- 1) Веб сайти.
- 2) Соціальні мережі (Facebook, YouTube, Telegram, Instagram)
- 3) Телебачення.
- 4) Радіо.
- 5) Преса.

10. Якщо ви обрали соціальні мережі, виберіть будь ласка ту соціальну мережу яку ви частіше використовуєте.

- 1) Facebook
- 2) YouTube
- 3) Telegram
- 4) Instagram
- 5) TikTok
- 6) Twitter

11. В цілому, наскільки ви довіряєте новинам в соціальних мережах?

- 1) Зовсім не довіряю.
- 2) Ставлюся критично до будь якої новини.
- 3) Повністю довіряю.
- 4) Складно відповісти.

12. Яким ЗМІ ви довіряєте?

- 1) Українським.
- 2) Західним.
- 3) Не довіряю жодним.

13. Чи читаєте ви російські інтернет канали?

- 1) Так.
- 2) Ні.

14. Якщо ви обрали так, то з якої причини?

- 1) Для порівняння інформації.
- 2) Для розуміння того що відбувається в РФ.
- 3) Тому що схильний довіряти саме цим інтернет каналам.
- 4) Інша причина.

15. Чи змінилося ваше відношення до ЗМІ під час війни?

- 1) Так.
- 2) Скоріше так.
- 3) Скоріше ні.
- 4) Ні.

16. Чи змінилося ваше відношення до влади під час війни?

- 1) Так
- 2) Скоріше так.
- 3) Скоріше ні.
- 4) Ні.

17. Чи повинні ЗМІ контролюватися державою, організаціями або бізнесом?

- 1) Так.
- 2) Скоріше так ніж ні.
- 3) Скоріше ні ніж так
- 4) Ні
- 5) Складно відповісти.

18. Чи повинні ЗМІ писати усе що завгодно?

- 1) Так.
- 2) Ні
- 3) Складно відповісти.

19. Чи підтримуєте ви обмеження діяльності джерел інформації (Telegram, YouTube)?

- 1) Так.
- 2) Скоріше так.
- 3) Скоріше ні.

4) Ні.

5) Складно відповісти.

Щиро дякуємо за плідну співпрацю!!!

За результатами анонімного опитування, більша частина респондентів мають базову середню освіту. 80% респондентів з України, 10% з Польщі, інші 10% в Чехії та в Словаччині. З усіх респондентів лише 2% збирається повертатися та 1% ще не вирішив. Майже усі респонденти постійно слідкують за новинами, найпоширеніше джерело це соціальні мережі, а саме, найчастіше це Telegram, за ним YouTube та TikTok. З усіх опитуваних ніхто не читає російські інтернет джерела. Більша 80% респондентів довіряє Західним ЗМІ, 10% Українським та 10% не довіряють жодним. Довіра до ЗМІ змінилося у 30%, половина в гіршу інша в кращу. На даний момент відношення до влади змінилося у 20%. 90% вважають Що ЗМІ не повинні контролюватися державою, організаціями чи бізнесом, при цьому 80% вважають що ЗМІ не повинні писати усе що завгодно, та 30% підтримують обмеження діяльності джерел інформації. Можна припустити, що західна інформаційна політика має сильний вплив, і на прикладі студентів можна зрозуміти, що інформаційна політика часто змінюється, і завдяки кредиту довіри до західних ЗМІ, саме вони мають найбільший вплив на думки та позиції людей, в нашому випадку студентів.

3.3 Пропозиції

Інформаційна війна в сучасних умовах є одним із вирішальних факторів перемоги. Це особливо важливо для України, яка веде асиметричну війну проти ядерної держави з більшим військовим потенціалом. Рівень політичної підтримки, рівень допомоги та рівень санкцій проти нападника залежить від того, як події в Україні сприймають за кордоном.

Аналіз інформаційного поля показує, що з урахуванням отриманих уроків Росія готувалася не лише до нового фізичного наступу на Східному фронті, а й до інформаційної контратаки.

Його особливість є майже одночасна поява публікацій і коментарів у міжнародних ЗМІ:

- шкідливість санкцій для країн, які їх запровадили;
- приписувати спалах агресії в Україні США, яким явно вигідна війна, що призводить до послаблення Росії, а разом з нею Китаю;
- зростання цін на зерно та енергоносії – традиційний експорт США;
- звинувачує США у тиску на Європу і розпалюванні війни шляхом озброєння Києва;

Локальний характер українсько-російського «конфлікту», який, зокрема, не матиме серйозних наслідків для глобальних процесів, лише незначно вплине на ситуацію в Азії.

Наприклад, у китайських ЗМІ створюється враження, що агресія Росії проти України насправді є війною США і Заходу проти Росії, при цьому Вашингтон надає зброю та сприяє опору замість «мирних» переговорів. Китайські видання закликають ЄС "уникати тиску США". проводити незалежну зовнішню політику, протистояти зростаючому тиску санкцій як неефективного інструменту розбудови миру [23].

Впливові індійські експерти відстоюють ідею «фантазії» об'єднати демократичний світ навколо спільних цінностей, які сповідує Україна, наголошуючи на локальному значенні війни Росії з Україною.

Інформаційна політика держави розробляється та реалізується державними органами із загальними повноваженнями та уповноваженими органами зі спеціальними повноваженнями. Усі громадяни, юридичні особи та державні органи України мають право на інформацію, у тому числі на можливість вільно отримувати, використовувати, поширювати та зберігати інформацію, необхідну для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Громадяни, юридичні особи та держава, які набувають права на інформацію, не повинні порушувати загальні, політичні, економічні, соціальні, інтелектуальні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб. Крім випадків, визначених законодавством України, кожен громадянин має вільний доступ до інформації, що стосується його особисто.

Проте, визначаючи основний напрямок національної інформаційної політики, слід враховувати умови розвитку сучасного суспільства, тобто становлення інформаційного суспільства, яке сприяє поширенню процесу глобалізації, вилученню комунікації. бар'єри на міждержавному рівні та на рівні окремих громадян. (Ми детально обговорювали ці та інші аспекти інформаційного суспільства в попередньому розділі.)

Саме ці аспекти призвели до зміни ставлення до самої природи національної інформаційної політики, яка зосереджена не лише на процесі збирання, обробки та зберігання інформації, але, перш за все, на активній участі державних відомств. Держава у процесі створення відповідної інформації має на меті протидіяти можливим інформаційним впливам ззовні (різноманітні засоби розв'язання сучасної інформаційної війни тощо), а також розробити ефективні механізми поширення інформації зсередини (тобто , всередині своїх громадян) і зовні (на міжнародній арені) [8, с. 28].

Українська інформаційна політика залишає багато питань без відповідей. Перш за все, неузгодженість окремих правових норм, що регулюють інформаційну сферу (неефективна система державного управління медіапростором, відсутність єдиних орієнтирів подальшого розвитку, недостатній розвиток інформаційних систем мовлення на глобальному рівні); Дефіцит української інформації в міжнародному медіапросторі, зростання залежності від іноземних інформаційних та медіа організацій. Відсутність програм загального інтересу, пов'язаних із формуванням інформаційного суспільства.

Державна інформаційна політика має закласти основу для вирішення фундаментальних завдань розвитку суспільства, найважливішими з яких є формування в Україні єдиного інформаційного простору та доступу до світового

інформаційного простору, що забезпечить кібербезпеку людей, суспільства і держави.

Крім того, формування демократично орієнтованої масової свідомості, формування інформаційних послуг, правове регулювання суспільних відносин, включаючи ті, що стосуються отримання, поширення та використання інформації.

Інформаційна політика держави має стимулювати зростання виробництва комп'ютерних, телекомунікаційних, інформаційних продуктів і послуг, а також попиту на розчинники для них.

В Україні практична реалізація державної інформаційної політики в сучасних умовах, безперечно, потребує широкомасштабної психологічної кампанії, яка публічно підтримує її основні положення, з'ясовує її соціальну спрямованість і доводить її обґрунтованість.

Підсумовуючи проведені дослідження, можна зробити наступний висновок. Держава діє в організації розгалуженої інформаційно-політичної комунікаційної системи. Інформаційна політика є найважливішою діяльністю сучасного суспільства.

Найважливішим аспектом державної політики є ідеологія, яка також є найважливішим аспектом усієї структури системи масової комунікації. Проте наша держава і суспільство перебувають у частковому інформаційно-комунікаційному вакуумі, коли медіа відносні.

Висновки до третього розділу

Розглянувши кілька методів розуміння сутності поняття «інформаційна політика» та визначення її основних цілей і політики, їх можна узагальнити таким чином: Державну інформаційну політику слід розуміти як керівництво до діяльності органів інформаційної влади.

Сфера з планом, внутрішньою та зовнішньою політикою, заснованою на певних засадах, головним чином спрямованою на посилення інформаційної безпеки держави, суспільства та людей. В особі, суспільстві та державі відображені основні цілі державної інформаційної політики, а в проектах - забезпечення їх прав та інтересів щодо інформації.

Крім того, національний інформаційний сектор з усіма його складовими (інформаційна інфраструктура, інформаційні ресурси тощо) є однією з цілей державної інформаційної політики.

Отже, можна сказати, що державна інформаційна політика має бути спрямована на вирішення таких завдань: формування інформаційного сектору на національному рівні, розвиток інформаційної інфраструктури; Забезпечення інформаційної безпеки на трьох основних рівнях (особа, компанія, держава) та інформаційної безпеки (захист від несанкціонованого використання, пошкодження інформації, захист конфіденційної інформації та відомостей, що становлять державну таємницю); створення сприятливих умов для інтеграції України в міжнародне інформаційне суспільство; Освіта в інформаційній галузі: виробництво засобів зв'язку, зв'язок, обробка інформації, виробництво інформації та надання послуг; формування інформаційного ринку та усунення припущень під його тінню; Формування власної суспільної інформованості щодо майбутньої діяльності в умовах інформаційного суспільства.

ВИСНОВКИ

Процеси глобалізації та трансформації, що відбуваються в усьому світі, пов'язані з активним поширенням нового інформаційного суспільства та його впливом на формування всіх громадянських інститутів. Адже активний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій суттєво впливає на різні складові функціонування громадянського суспільства та держави та стає системною частиною їх життєдіяльності.

Тому в умовах глобального суспільства для людини вкрай важливо вирішити завдання освоєння принципово нового для неї інформаційного простору. Зрештою, постають нові виклики, а саме потреба перетворити звичайне середовище на новий світ інформації з глобальним, економічним, соціальним і культурним контекстами. Це означає, що прискорюється поширення інформаційної культури серед населення, що суттєво впливає на їх повсякденне життя.

В Україні державну інформаційну політику можна розвивати за умови комплексного підходу до стратегічного інформаційного бачення громадянського суспільства, яке узгоджується із соціальними, економічними та політичними пріоритетами, освітнім і культурним досвідом країни та світовим досвідом. Водночас важливим завданням держави є надання громадянам права, з одного боку, отримувати, використовувати та зберігати інформацію, а з іншого – висловлювати свою думку щодо розвитку різних сфер. Крім того, держава має просувати та розвивати свої інформаційні ресурси на міжнародному рівні.

Особливу увагу слід приділити вивченню пріоритетних напрямів державної інформаційної політики, оскільки їх правомірне визначення дозволить науковцям, науковцям, працівникам відповідних державних органів та інститутів громадянського суспільства зосередити свої зусилля на регулюванні важливих сфер інформаційного життя, суспільного життя, а також виконувати низку завдань, спрямованих на реалізацію основних положень державної інформаційної політики в житті.

Сьогодні вбачається важливим створити та затвердити відповідні стратегічні документи, щоб органи державної влади могли ефективно реалізовувати ключові напрямки державної інформаційної політики. Його реалізація повинна відбуватися під впливом різноманітних державно-правових механізмів та організаційних заходів, при цьому повинні мати місце такі позитивні моменти:

- уніфікувати інтереси та пріоритети народу, громадянського суспільства та держави в інформаційній сфері

- Нагляд за недопущенням розповсюдження, незаконного використання та порушення цілісності інформації.

Крім того, на сьогоднішній день надзвичайно важливим є створення належної нормативно-правової бази для формування та розвитку інформаційного поля з метою мінімізації та регулювання наслідків небезпечних інформаційних заходів. Крім того, необхідно створити безпечні умови для функціонування ІТ-індустрії в Україні з метою її інтеграції у світовий міжнародний простір.

Сьогодні наша держава обрала вектор розвитку євроінтеграції. Для вдосконалення та модернізації основних напрямів інформаційної політики держави, з цієї точки зору, важливим є вивчення вже набутого досвіду програмно-стратегічного забезпечення інформаційної політики. інформація з розвинутих країн світу, яка може бути запозичена Україною, становить інформаційну політику Української держави.

Тому варто вивчити позитивний досвід законодавчого, програмного та стратегічного забезпечення діяльності з інформаційної політики в розвинутих країнах світу, який може бути імplementований в українській практиці при підготовці та розвитку державної інформаційної політики в нашій країні.

На сьогодні інформаційна політика Української держави є важливою складовою зовнішньої та внутрішньої політики України та охоплює всі сфери діяльності громадянського суспільства. Відмінною рисою цієї політики є те, що вона має бути повною, перевіреною та незалежною від різних зовнішніх і внутрішніх факторів.

Тому доцільним і необхідним є детальне дослідження цілей, завдань, основних завдань та орієнтирів формування та розвитку державної інформаційної політики щодо забезпечення створення, реалізації, контролю та безпеки інформаційних ресурсів держави Україна.

На сьогодні, згідно з українською науковою думкою, існує велика кількість літератури, присвяченої державній інформаційній політиці. Проте достатня увага приділяється в основному дослідженню загальних академічних аспектів розробки та функціонування інформаційної політики уряду. Проте необхідно продовжувати наукові розробки в галузі дослідження інформаційної політики в Україні під впливом євроінтеграції, особливо в сучасний період розвитку нашої країни.

Таким чином, розвиток інформації відіграє важливу, іноді вирішальну роль в організації, розвитку та результатах політичних кампаній. Це досягається за допомогою засобів масової інформації, які забезпечують бажане зіткнення з суспільними питаннями та проблемами політичного характеру, створюють бажаний імідж керівників держав, політичних партій, політиків та громадської думки, адекватний сучасній ситуації.

Водночас ЗМІ пропагують політику та можуть маніпулювати свідомістю людей. Проте ЗМІ не всесильні. Люди вибірково реагують на повідомлення ЗМІ. Зрештою, реакція людини на повідомлення ЗМІ залежить від її життєвого досвіду, освіти, стану душі, критичного мислення, характеру, поточних особистих проблем, соціального статусу, кола спілкування та партійної приналежності.

Важливим завданням агресії Російської Федерації проти України є інформаційна війна. І іноді менш помітна, ніж фізичний опір, але все ж ефективна атака та захист українського кіберфронту, яке відкриття.

З 24 лютого 2022 року, після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну, представники різних приватних ІТ-компаній, професіонали, любителі та активісти об'єдналися в потужну військову силу – кіберармію.

Кіберармія навчилася відбивати ворожі хакерські атаки, проводити власні хакерські атаки на атакуючі мережі, здійснювати кібершпигунство,

проводити інформаційні кампанії для захисту України та боротьби з поширенням дезінформації.

У Російській Федерації завжди була зосереджена ІТ-еліта і ІТ-фахівці завжди вважалися висококваліфікованими. Існувала навіть програма видалення шкідливих програм, спеціально розроблена для стирання даних і, у разі використання, знищення переважної більшості систем критичної інфраструктури в Україні.

І в перші дні повномасштабної війни відбулися серйозні російські кібератаки на українську інфраструктуру: блокували сайти, копіювали бази даних, видаляли інформацію, зламували сайти та публікували там вашу інформацію, зламували банківські системи та телефонні мережі. Тож наші кібернетики швидко все відновили. Це був несподіваний поворот подій для Росії, яка вклала значні кошти в кібератаки.

Російська Федерація хоче повністю відключити Україну від Інтернету та знищити мобільний зв'язок для реалізації своїх інформаційно-комунікаційних засобів і телефонних операторів. Таким чином Росія заручиться підтримкою українців через тактику пропаганди з цих джерел. Але злагоджені дії українських ІТ спеціалістів запобігли реалізації планів ворога..

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабкіна О.В. Політологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О. В. Бабкіної. – К.: Видавничий центр „Академія”, 1998.
2. Бойко О.О. Інформаційна війна в Україні в умовах сучасності. Політ. Сучасні проблеми науки: тези доповідей XIX Міжнар. наук. конф. молодих учених і студентів (м. Київ, 1-4 квіт. 2019 р.). Національний авіаційний університет. Київ: НАУ, 2019. С. 58.
3. Бойко-Бойчук Л. Аналіз державної політики підтримки місцевого самоврядування в Україні // Система розробки та здійснення публічних політик в Україні / За заг. редакцією О. П. Дем'янчука. – К.: Вид-во „Факт”. – С. 169 - 189.
4. Браман С. Визначення інформаційної політики. Журнал інформаційної політики 1-5. (2011)
5. Виноградова Г. В. Правове регулювання інформаційних відносин в Україні. – К.: Видавництво „Юстиніан”, 2006. – 176 с.
6. Дем'янчук О. П. Публічна політика в системі управління суспільним життям // Система розробки та здійснення публічних політик в Україні / За заг. редакцією О. П. Дем'янчука. – К.: Вид-во „Факт”. – С. 5 - 21.
7. Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Монографія. – К.: Генеза, 2004. – 208 с.
8. Дудко В. Інформаційна війна проти України та методи її ведення.
9. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека. – К.: Нора-Друк, 2006.
10. Кілієвич О.І., Тертичка В.В. – Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень. Збірник документів і матеріалів 2004. – 210 с.
11. Колбеч Г. К. Політика. – К.: Видавничий дім „КМ Академія”, 2004. – 127 с.
12. Ліпкан В.А , Сопілко І.М., Кір'ян В.О.; Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні: монографія за заг. ред. В.А. Ліпкана; Глоб.

орг. союзн. лідерства, Акад. безпеки відкриття. суспільства, Акад. наук вищої освіти України. Київ: ФОП Ліпкан О.С., 2015. 664 с. С. 556-557.

13. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: Монографія. – К., 2000. – 368 с.

14. Нікітін А.А. Збройний конфлікт як вид воєнного конфлікту. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2018.

15. Олійник О. В. Державна інформаційна політика та інформаційна безпека України: політико-правові аспекти // Право України. – 2005. – №5. – С. 108 - 111.

16. Пашкова В. С. Інформаційна політика і бібліотека // Бібліотека і влада. Збірник статей до Міжнародної науково-практичної конференції. – К., 2000. – С. 4 - 16.

17. Пашутинський Є. К. – Закон України „Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. №2657-ХІІ; з наступними змінами // Інформаційні технології. Нормативна база К., 2005. – С. 6 - 28.

18. Почепцов Г. Г., Чукут С. А. Інформаційна політика: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 663 с

19. Смола Л.Є. Аспекти ведення інформаційної та гібридної війни в контексті застосування комунікаційних технологій. S.P.A.C.E. 2016. № 1. С. 48-53.

20. Сунь-цзи. Мистецтво війни / переклад Григорія Латника. Київ: Арій, 2014. 128 с.

21. Харченко І.М., Сапогов С.О., Шамраєва В.М., Новікова Л.В. Основні засоби інформаційного протиборства та інформаційної війни як явища сучасного міжнародного політичного процесу. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. 2017.

22. Концепція (основи державної політики) національної безпеки України. Схвалено постановою Верховної Ради України 16.01.1997 // Урядовий кур'єр. – 1997. – 6 лют.

23. Про затвердження інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України: наказ Міністерства оборони

України від 23 бер. 2017 р. № 164, зареєстр. у Міністерстві юстиції України 09 чер. 2017 р. за № 704/30572.

24. «Чи готові українці до великої війни: результати соціологічного дослідження» Український інститут , “Нью Імідж Маркетинг Груп”. Електронне джерело: <https://uifuture.org/publications/chy-gotovi-ukrayinczi-do-velykoyi-vijny-rezultaty-socziologichnogo-doslidzhennya/>
25. «Виклики для свободи слова та журналістів в умовах війни: соціологічне дослідження» Центр прав людини ZMINA, Фонд “Демократичні ініціативи” імені Ілька Кучеріва. Електронне джерело: https://zmina.ua/wp-content/uploads/sites/2/2023/05/freedomofspeechandjournalistsatwar_socialresearchua_web.pdf